17.4.2026

Ympäristövaliokunta 23.4.2026 / VNS 1/2026 vp

ASIA: VNS 1/2026 vp Ruokapoliittinen selonteko kansallisesta ruokastrategiasta

Selonteko kuvaa ruokajärjestelmämme nykytilan ja keskeiset tavoitteet päätöksenteon tueksi. Visiona on tehdä Suomesta johtava kehittäjä vuoteen 2040 mennessä.

Suomen Kalankasvattajaliitto kiinnittää huomiota siihen, että selonteossa todetaan kalatalouden olevan yksi ruokasektorin toimialoista, joissa on merkittävää kasvu- ja vientipotentiaalia. Kotimaisen kalan edistämisohjelman tavoitteena on moninkertaistaa kalatuotteiden vienti vuoteen 2035 mennessä sekä kasvattaa kotimaisen kalan kulutusta ravitsemussuositusten mukaiselle tasolle.

Selonteossa todetaan myös, että tavoite edellyttää sekä pyydetyn että kasvatetun kalan tuotannon lisäämistä, uusien tuotantoteknologioiden käyttöönottoa ja investointeja koko ketjuun. Vesiviljelyn kehittäminen erityisesti merialueilla ja kiertovesilaitoksissa voi laajentaa vientiä ja vahvistaa Suomen ruokasektorin kilpailukykyä kestävyyttä korostavilla markkinoilla.

Suomen Kalankasvattajaliiton mielestä avaintekijä kalatalouden tulevaisuuden kasvulle on kasvatetun kalan tuotannon nostaminen. Viime vuosien aikana toimialalla on päästy uudelleen kasvun tielle, mutta kotimaisen kalan edistämisohjelman tavoite tuotannon kolminkertaistamisesta ei tule tällä aikataululla toteutumaan.

Nykyisen hallitusohjelman kirjausten mukaan ympäristöluvitusta tulee sujuvoittaa. Joissakin asioissa on edistytty, mutta näyttää todennäköiseltä, että monet toimialan esittämät ehdotukset ovat jäämässä selvitysten tasolle. Työtä on jatkettava seuraavalla hallituskaudella. Muistutamme myös, että ympäristöluvituksen kalleus ja riskit ovat jo nyt vähentäneet potentiaalisten kiinnostusta investoida toimialalle. Kalankasvatus tuottaa kotimaisen kalan kokonaistarjonnasta kuluttajille noin 2/3 osaa. Päätuote on kasvatettu kirjolohi. Toimiala työllistää harvaanasutuilla alueilla, joilla on työpaikkoja niukasti tarjolla. Muutaman viime vuoden aikana kotimaisen kasvatetun kirjolohen markkinaosuus norjalaiseen kasvatettuun loheen on noussut.

Osuuden nousua on edesauttanut laadukas tuotanto ja kauppojen paremmat tuotteiden merkinnät, joiden avulla kuluttaja saa tiedon valitsemansa kalatuotteen alkuperästä.

Kalaviennissä on merkittäviä mahdollisuuksia erityisesti Itämeren alueen maissa. Haasteena on markkinoilta saatava hinta, sillä suomalaista kalaa haluttaisiin esimerkiksi Puolassa käyttää vain kalanjalostusteollisuuden raaka-aineena. Uutena vientimahdollisuutena on esille noussut Suomessa suunnitellut kalanviljelyn uudet teknologiset innovaatiot, joissa on vientipotentiaalia.

Ilmastonmuutos tuo omat vaikutuksensa toimialan tulevaisuuden näkymiin. Jatkossa onkin panostettava uusiin teknologioihin, jotka mahdollistavat tuotannon jatkumisen muuttuvissa sääolosuhteissa.

Selonteon mukaan Suomen ruokajärjestelmä on vuonna 2040 huoltovarma, iskunkestävä ja sopeutuu ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Suomen Kalankasvattajaliitto toteaa, että kalatalouden ketjun osalta huoltovarmuudessa on puutteita ja maailmanpolitiikan epävakaus on alkanut vaikuttaa suomalaiseen vesiviljelyyn. Riskejä on esimerkiksi kalarehun saatavuudessa. Yksittäisenä esimerkkinä rajuista hintanousuista on kaloille välttämättömät aminohapot, joiden hinta on noussut viime aikoina lähes 50%. Samanaikaisesti suomalaista kalanrehua viedään 13 eri maahan. Rahtihintojen nousu haastaa myös toimialan kilpailukykyä.

Huoltovarmuuden ja varautumisen näkökulmasta on tärkeää saada kalankasvatuksen ketjun kaikki kriittiset osat, kuten kotimainen rehuteollisuus huoltovarmuusstatuksen piiriin.

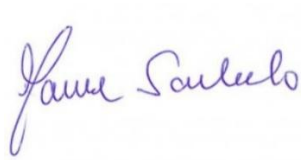

Janne Sankelo
toimitusjohtaja, VD

Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Finlands fiskodlarförbund rf

janne.sankelo@kalankasvatus.fi
puh. 050 512 0519